

zaPAU

„Wam kury szczać prowadzić, a nie politykę robić!”

Te sławne słowa Marszałka przypomniały mi się podczas niedawnego Kongresu Kultury Akademickiej, gdzie wiele było narzekań właśnie na polityków. Narzekania mnie specjalnie nie zdziwiły, bo przecież polityk to dla większości Polaków chłopiec do bicia, a w ustach profesorskich to niemal obelga. W końcu każdy z nas ma jakieś pretensje do polityków: że jakąś konkretną sprawę rozwiązano źle lub niekompetentnie, że ważne problemy nie są podejmowane na czas, albo wreszcie, że generalnie kraj jest źle rządzony (czyli nie tak, jak ja bym chciał).

Ale nie takie zarzuty były najgłośniejsze. Uczestnicy Kongresu podkreślali głównie, że politycy nie chcą słuchać uczonych, że nie chcą z NAMi rozmawiać. Innymi słowy, nie chcą nas dopuścić do polityki właśnie. Przyznaję, bardzo mnie zdziwiło dość powszechne oburzenie z tego powodu.

Ta profesorska chęć do uczestniczenia w polityce jest może naturalna, ale bez wątpliwości odzwierciedla także brak zrozumienia natury polityki. Istnieje przecież zasadnicza różnica w traktowaniu problemów (wszystkich, ale tutaj chodzi głównie o problemy społeczne) przez polityków i przez uczonych. Tę różnicę wprowadza CZAS. Rzecz w tym, że podstawowym zadaniem uczonego jest zrozumieć problem dogłębnie, naświetlić go z wielu stron, pokazać różne aspekty i – ewentualnie – nakreślić możliwe rozwiązania. Dla niego więc najważniejsze to przeanalizować i zrozumieć problem, a następnie wyciągnąć wnioski, które zresztą wcale nie muszą być jednoznaczne. Czas nie jest istotny, znacznie ważniejsze jest, aby analiza była przeprowadzona poprawnie, metodami akceptowanymi przez naukę. Tymczasem dla polityka to właśnie czas jest najważniejszym parametrem. Musi przecież często podejmować decyzje pod presją chwili i nie znając wszystkich (nawet w zasadzie dostępnych) danych. Trudno się dziwić, że oczekuje od swoich doradców jasnych i możliwie jednoznacznych wskazówek, a nie hamletyzowania.

Problem jest znany i dotyczy wszystkich krajów. Podobno prezydent Truman kiedyś w desperacji zawołał: „znajdźcie mi ekonomistę, który ma tylko jedną rękę” (bo wszyscy jego doradcy ekonomiczni mówili mu: „on the one hand... but on the other hand...”). To jest właśnie marzenie każdego polityka.

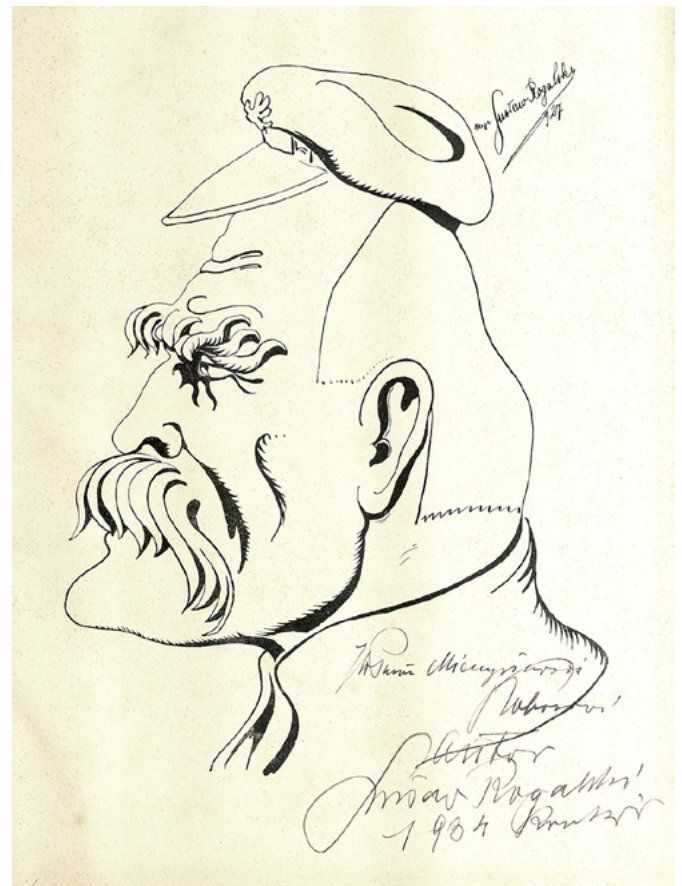
Stąd prosty wniosek: jeżeli chcemy, aby nas słuchano, jeżeli chcemy uczestniczyć w polityce, a nie być przepędzani do kurnika, musimy najpierw ustalić własne priorytety, czyli dojść do porozumienia między sobą. Tego oczywiście nie da się zrobić generalnie, we wszystkich sprawach. Po prostu różne środowiska, różne instytucje, wreszcie różne działy nauki mają różne interesy. Myślę

jednak, że istnieją problemy, wokół których można zebrać większość rozsądnych ludzi. Ostatnio takim przykładem było zupełnie niezwykle „pospolite ruszenie” w sprawie ustawy o zamówieniach publicznych, które – jak dzisiaj już wiemy – doprowadziło do zmiany ustawy (pisze o tym na pierwszej stronie tego numeru „PAUzy” profesor Jan Środoń). Prawda, że po ciężkich bojach, ale to przecież normalne. To dobra lekcja, z której wyciągniemy – mam nadzieję – właściwe wnioski na przyszłość.

A zacząć trzeba zapewne od sporządzenia listy dręczących nas koszmarów.

Przypuszczam, że redakcja „PAUzy Akademickiej” chętnie otworzy swoje łamy dla wypowiedzi na ten temat.

ABBA

Z „Albumu karykatur (1914–1928) Marszałka J. Piłsudskiego”
Malował: Gustaw Rogalski (jun.) Kraków

PAUza Akademicka – www.pauza.krakow.pl – tygodnik Polskiej Akademii Umiejętności i środowiska naukowego.

Rada Redakcyjna: Magdalena Bajer, Andrzej Białas, Aleksander Koj, Janusz Limon, Ewa Lipska, Stanisław Rodziński, Piotr Sztompka, Jerzy Vetulani, Marta Wyka, Jerzy Wyrozumski, Jakub Zakrzewski, Franciszek Ziejka.

Redakcja: Andrzej Białas – redaktor naczelny; Andrzej Kobos, Marian Nowy – redaktorzy; Adam Korpak, Krzysztof Skórczewski – grafika; Ryszard Otręba – „Galeria PAUzy”; Anna Michalewicz – dyrektor administracyjny; Witold Brzoskowski – fotokład; Wydawnictwo PAU – konsultacje.

Adres do korespondencji: Polska Akademia Umiejętności, 31–016 Kraków, ul. Sławkowska 17; e-mail: pauza@pau.krakow.pl

Oczekujemy na artykuły do 6 000 znaków (ze spacjami) i ilustracje w formacie JPEG o rozdzielczości 300 dpi.